

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός υψώνεται ή
πέφτει πώς δὲ φοβάται τὴν
ἀλήθεια—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα ἔχει τοὺς φων-
οικούς της κενόους.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ζ'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΤΟΥ ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ 1909

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΗΣ ΗΜΕΡ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 332

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ. Γράμμα στη Μυριέλλα.
ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. Ἡ κοιλία τὰ κροπόταμου (συνέχεια).
Ο ΝΟΥΜΑΣ. Ἄμυαλοσύνη.
ΠΛΑΤΩΝ ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ. Τὸ βυσαίνι τριαντάφυλλο.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Διάντρος Παλαμῆς, Γ. Παργιολίτης.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Ἡ ΚΟΙΝῆ ΓΝΩΜΗ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΑΜΥΑΛΟΣΥΝΗ

Διαδήλωση λοιπὸν καὶ κουμπουριῶν κ' αἷμα. Γιατί; Για νὰ πῆσει ὁ Θεοτόκης καὶ νάρθει ὁ Πάλλης. Για νὰ πῆσει ὁ Πάλλης καὶ νάρθει ὁ Θεοτόκης. Σὰ νὰ μὴν τοὺς ξέρουμε καὶ τοὺς δύο τους, σὰ νὰ μὴν τοὺς εἶδαμε, σὰ νὰ μὴν τοὺς κάναμε τόσες καὶ τόσες φορὲς πρωθυπουργοὺς δίχως κουμπουριῶν καὶ σὰ νὰ μὴν τοὺς ρήξαμε τόσες καὶ τόσες φορὲς δίχως ἀποκριάτικα ξεφωνητὰ καὶ μασκαράλημα!

Κρίμας τὰ λαρόγγια πού ξεσοστήσανε, κρῖμας τὸ αἷμα πού χύθηκε! Για τέτοιους καὶ για τοὺς ἄλλους τους καὶ μὰ στολαματιά αἷμα πάει πολὺ, καὶ μὰ φωνούλα τσηδά, μεγάλη τιμὴ τους εἶναι.

Ἔχετε βροχὴ νὰ χύσετε τὸ αἷμα σας; Φυλάχτε το καὶ θάρθει ἡ ὥρα. Καὶ τὸ αἷμα μας δὲ θὰ χυθεῖ στὰ χατζάκια τῆς πολιτικῆς καὶ δὲ θὰ ποτίσει τοὺς κομματικούς ἀσφόδελους. Τὸ αἷμα μας θὰ χυθεῖ για κάτι ἰερώτερο καὶ ἰερότερο, για κάπιο δνειρευμένο ξεσκλάβωμα πού ἡ ψυχή μας ἀρχίνησε νὰν τὸ λαχταράει καὶ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας ἀρχίνησαν νὰν τὸ ξεχωρίζουνε μὲς ἀπὸ τὸ πηχτὸ σκοτάδι πού μὲς περιζώνει. Τὸ αἷμα σου, σὺ ἀβωμένε λαέ, εἶναι ἰερό καὶ για ἰερό σκοπὸ ἀξίζει νὰν τὸ χύσεις.

Κάπιοι εἶπε τὴν Τετάρτη τὸ βράδι πὼς εἰντουσαν περὶτὰ ἄλα, ἄλα...καὶ διαδήλωσαν καὶ κουμπουριῶν καὶ πετροβολήματα καὶ πὼς μὰ μπόμπα κατὰ τῆς Βουλῆς θὰν τὰ ξεδιάλυνε ἄλα.

Περὶτὴ κ' ἡ μπόμπα. Θὰ ξεσκλαβωθοῦμε ἀπὸ τὴ μὰ Βουλὴ για νὰ σκλαβωθοῦμε στὴν ἄλλη, πού θάρθει κατόπι τῆς. Ἄν κρατᾶμε μὰ μπόμπα στὰ χέρια μας, ἄς μὴ τὴν ξεοδεύσουμε ρήχγοντάς τινε κατὰ τῆς Βουλῆς. Ἄς τὴ ρήξουμε κατὰ τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ μας, ἄς μπομπαρδίσουμε τὴν ἴδια τὴν ψυχὴ μας.

Τότε καὶ μόνο τότε, ἀποχτώντας καινούρια ψυχὴ, ἄλα θὰν τὰ ξανακαινούργεψουμε δίχως διαδήλωσαν καὶ δίχως κουμπουριῶν ἀκόμα καὶ δίχως μπόμπες.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗ ΜΥΡΙΕΛΛΑ

Παρίσι 27 τοῦ Γενάρη 1909

Ἀγαπητὴ μου Μυριέλλα,

Δὲν ξέρω τί θὰ πῆτε για μένα ἢ πορεῖ καὶ νὰ τὸ ξέρω. Θὰ πῆτε πὼς εἶμαι δάσκαλος, πὼς εἶμαι σκολαστικός, πὼς, τὴν ἀνοιχτὴ, προτοῦ πάρω καὶ μυρίσω ἕνα λουλούδι, θὰ μετρήσω τὰ φύλλα του καὶ θὰ κοιτάξω τὸ εἶδος του. Ἔτσι ἀπαράλλαχτα κἀνω καὶ με τὸ χαριτωμένο σας ἄρθρο τοῦ Νουμά, πού τὸ διάβασα σήμερα τὸ πρωτὸ. Ἀντὶς νὰ τὸ χαρῶ—καὶ νὰ σᾶς συχαρῶ, κἀνῶ τὴν πέννα μου, σημειῶνω δῶθε καὶθε μὰ λεξούλα, μὰ φρασούλα, σᾶς στέλω κώλας τὸ σημειωμένο τάντινπο, νὰ διητε τί βάρβαρος πού εἶμαι. Νὰ μὴ σᾶς κακοφανῆ, παιδάκι μου. Βλέπω, κατалаβαίνω με πόση προσοχὴ, με πόση θρησκεία, γυρῆβετε νὰ γράψετε τὴ γλώσσα μας κανονικά για τοῦτο καὶ για τίποτες ἄλλο, τὸλμησα νὰ σᾶς δεῖξω καὶ μερικὰ πού μποροῦσανε νὰ γράφουνε κι ἄλλως. Πιὸ ἐφοκο νὰ σᾶς τὰ ξεσηκώσω στὸ ἴδιο τὸ φύλλο, παρὰ νὰ σᾶς τὰ ξηγήσω ἕνα ἕνα στὸ γράμμα μου. Ἔσεῖς ἀμέσως θὰ διητε τί τρέχει. Μικρὰ, πολὺ μικρὰ πράματα. Μὰ νὰ πούμε γλήγορα γλήγορα καὶ τὰ μεγάλα σας τὰ παινέδια.

Θαροῦ πὼς εἶστε ἀκόμη πολὺ νέα καὶ σὰν τὸ συλλογιέται κανεὶς, εἶναι τόντις νάπορησῃ με τὴ δύναμη τοῦ λογισμοῦ καὶ τοῦ ὕφους, πού σὲ ὅποια ἡλικία κι ἂν εἶναι, δὲ φαντάζεται κανεὶς δύναμη πιὸ γερή. Ἔσεῖς ξέρετε τί θέλετε νὰ πῆτε καὶ τὸ λέτε. Ἄφτὸ εἶναι στὸ συγγραφεὶ τὸ πιὸ σπουδαῖο, ἴσως καὶ τὸ μόνο. Ξευτλίξτε με λογικὴ τίς ἰδέες σας, φτάνετε ἀπὸ συμπέρασμα καὶ με λίγα λόγια χτυπητὰ μᾶς τὸ φανερώνετε με τρόπο πού ἴσαστε τὸ βλέπει ὁ καθένας. Μπράβο σας. Θὰ φιάσω καὶ γὼ τώρα σ' ἕνα συμπέρασμα, ὅσο ἀχαμνὰ κι ἂν ξετύλιξα τὴ δική μου τὴν ἰδέα. Καὶ τὸ συμπέρασμα εἶναι, πού θὰ εἴτανε ἁμαρτία σωστή, νὰ μὴν ξακολουθούσατε.

Δὲν εἶμαι διδίου τῆς γνώμης πὼς μὰ γυναικὰ δὲν ἔχει τὸ χρέος, ὅπως κι ὁ ἄντρας, νὰ καλλιερῆσῃ τὰ χαρίσματα πού πῆρε ἀπὸ τὴ

(*) Σημ τοῦ «Νουμά». Τὸ γράμμα αὐτὸ σταλμένο στὴ Μυριέλλα, πού δημοσιεύσε στὰ φύλλα 324, 325 καὶ 326 μερικὰ κεφάλαια ἀπὸ τὴ μελέτη τοῦ κ. Thumb «Die Neugriechische Literatur», ἀξίζει νὰ διηχαστεῖ ἀπ' ἄλλους: μας για ὅσα κυρίως λέει για τὴν χασμωδία, πού φτίνεται καὶ δὲν τὴν πολυπρεσέχουμε εἰ περισσότεροι. Γι' αὐτὸ ἴσα ἴσα ζητήσαμε τὴν ἀδειὰ ἀπὸ τὸν κ. Ψυχάρη νὰν τὸ τυπώσουμε τὸ γράμμα στὸ «Νουμά».

μάννα μας τὴ φύση. Ἔχω μὰ μικρὴ κόρη δεκατεσσάρω χρονῶ πού παίζει βιολί, πού παίζει καλά, καὶ πού θὰ τὸ κάμη ἀλάγγεμά της. Τὸ ἴδιο καὶ σεῖς, πρέπει, θαροῦ, νὰ μὴν παρατήσετε τὸ δικό σας τὸ βιολί, τὴν τέχνη τῆς πέννας, μὰζι καὶ τὴν ποίηση πού νοιάθει κανεὶς στὰ γραφτὰ σας. Ἐγὼ, τί νὰ σᾶς πῶ; Μ' ἔχετε σκλαβωμένο μ' ὅσα λέτε για μένα. Μὰ δὲ σᾶς δίνω τὴ συμβουλὴ πού σᾶς ἔδωσα, μόνο καὶ μόνο για νὰ διαβάξω τὰ γλυκὰ σας τὰ λογάκια. Σᾶς παρακινῶ θεομὰ στὸ γράψιμο, ἐπειδὴ τὸ κατάλαβα πὼς εἶστε προικισμένη για τέτια δουλειὰ. Ἦδεῖα πολὺ νὰ μάθω ἂν ἔχετε σκοπὸ νὰ μᾶς κάμετε καὶ κανένα δηγηματάκι, ἂν ἡ φαντασία σας δὲν πῆρε δρόμο, ἂν τὸ πουλί, τὸ πουλί πού ἔχει μέσα του ὁ καθένας ἢ πιὸ σωστά, πού τῶχει ὅποιος γεννήθηκε ποιητής, δὲν ἀνοῖξε τὰ φτερά του. Εἶμαι βέβαιος πὼς κάμποσα χατζάκια θὰχετε γεμισμένα.

Πάντα νὰ προσέχετε στὴ γραμματικὴ, ὅπως προσέχετε δὰ καὶ τώρα. Νὰ προσέχετε καὶ σὲ κάτι ἄλλα, πού δὲν εἶναι ἀσήμαντα ὅσο φαίνονται, ἂν καὶ δὲν τὰ παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης. Βγαίνει ὅμως κερδεμένος ἀπὸ τὴ γενικὴ τὴν ἐντύπωση πού τοῦ ἀπομνησκει ἀπὸ τὸ διάβασμα. Ἐμένα ἢ μανία μου ἀξαρφα εἶναι νάπορέβγω τὴ χασμωδία: χασμωδία ἔχουμε δταν ἢ προηγούμενη λέξη τελειώνει με τὸ ἴδιο φωνήεντο πού ἀρχίζει κ' ἢ ἀκόλουθη. Δ. χ. σ' ἄλη τὴν «Ἀθήωση Δούλα», ὅπου ὁ λόγος κάθε τόσο για τὴν ὑγεία, δὲν πιστέβω νάβαλα ὅστε μὰ φορὰ τὴν ὀνομαστικὴ, γιατί θὰ εἴτανε χασμωδία, ἢ Ὑγεία. Δύσκολο δὲν εἶναι, σὰν τὸ συνηθίσῃ κανένας.

Ἐπάρχει καὶ κάπιο ἄλλο τεοτίμ μέσα στὰ πολλὰ τῆς πέννας τὰ τεοτίμια. Νομίζω πὼς ἀσκημα χτυπᾶ στὰπτι, δταν ἢ ἀρχικὴ συλλαβὴ μᾶς λέξης εἶναι ὅμοια με τὴν τελικὴ τῆς προηγούμενης. Ποτέ μου δὲ γράφω ἀφΤΟ ΤΟ παιδί, ἀφΤΟΣ Ο Σοφός, ἔγραψΕ ΣΕ μένα κτλ κτλ. Τὸ συνηθίζει κανεὶς καὶ τοῦτο. Μὰ νὰ μὴν τὸ παρακάνουμε κώλας νὰ μὴ λέμε πὼς χασμωδία γίνεται, ἄμα ἔχουμε δυὸ φωνήεντα συνεχικά, ἐπειδὴ τότες δὲν ἔπρεπε νὰ γράφουμε ὅστε κΛΑΙΩ, ὅστε ΠΛΕΙ κτλ. κτλ.

Τώρα πὰ δὲ θὰ μοῦ ταναυρέσετε πὼς εἶμαι σκολαστικός. Σκολαστικός για τὸ καλό. Μιλῶ μὰζι σας καθὼς θὰ μιλοῦσα μ' ἕνα συνάδερφο. Κ' ἔτσι δὲν πορεῖ νὰ πειραχτῇ ὁ συνάδερφος, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι συνάδερφο κ' ἔχει ἀγαθὴ καρδιά.

Σᾶς γλυκοχαίρετῶ
Πρόδνμός σας
ΨΥΧΑΡΗΣ

Ο ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΣ

Ὁ νέος κ. Σ. Σκίπης με τίμητε με δύο νεό θγαλτες συλλογές του, τῆ «Μεγάλη Αὔρα» καὶ τὰ «Κάλδεια μέτρα». Οἱ τίτλοι καὶ πῶς πολὺ οἱ μυστηριώδεις κ' αἰνιγματικοὶ ὑπότιτλοι (Πρώτη σφραγίδα - Δεύτερη σφραγίδα) θάφτηκαν γιὰ νὰ πείσουν ἕναν ἀνθρώπου πού ἔχει πατήσει τὰ σκράντα χρόνια πὼς ἔχει νὰ κάμῃ με νεανικά παραπ ὠματα, περισσότερο ἢ λιγότερο ἀνάλογα μ' ἐκεῖνα ἀπ' ὅπου πέρσαν πολλοὶ ἀπὸ μᾶς τοὺς παρχακτινοὺς θύτες τῆς τέχνης. Καὶ τόμολογῶ πὼς δὲ θὰ λαβαίνα τὴν περιέργεια νὰ προχωρήσω βαθύτερα στὰ σκοτεινὰ ἄδυτα τῆς τέχνης τοῦ νεκροῦ μύστη, ἂν κάποιες κρίσεις δὲ μὲ εἶχαν προδιαθέσει με κάπιο σεβασμὸ στὴ μούσα του. Εἶχα δεῖ νὰ τὴν ὀνομαζίζον μουσικὴ καὶ ἀρμονική, μεγαλοφάνταστη καὶ ψηλοπέτχρη σὲ πλατιοὺς ὀρίζοντες καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλο. Ὁ ἕνας τὴν ἔλεγε σελλεϊκή, ὁ ἄλλος βεραρενική, ἕνας τρίτος τὴν ἔβρισκε νὰ κατέχη ἀλλὰ τὰ μυστικά τῆς τέχνης». Δηλαδή τίποτε λιγότερο παρότι ὁ Ἀναμενόμενος, πού με τὸν ἔρχομὸ του προοιμιάζεται ἡ «Μεγάλη Αὔρα», εἶναι ἀνάμεσός μας.

Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ δειαστῇ ὡς τιν πάτο τὸ ποτήρι. Καὶ ὡ χαῖνοι καὶ ἀγοραῖοι καὶ ἀνίδεοι, συμπαθάτε μου τὸ ἀποκόνημα. Καὶ ὡ ἀπιστοι καὶ ἀχάριστοι, ὡ ἀγελάζω, ὡ μικροψῆχοι καὶ ὡ φιλισταῖοι ἀδερφοί, ἂν θέλετε πιστέψτε με. Ὁ Μεσσίας εἶναι τόντι ἀνάμεσός μας. Δὲ ἦρθε με τὴ «δύναμη Δασκάλου», οὔτε με τὴ «ἀσπίς Ἐθνοπλάτη», ἢ τὴ ἀγνώση ἑνὸς Ἐμπόρου, ὡ Τραπεζιᾶ. Ἡ τέχνη πού πήρε εἶναι μισητὴ στὰ χρόνια μας. Ὅμως ξέρει νὰ μὲρμύζει ἀξία τὴ λύρα, νὰ ταιριάζει στίς κάρδες τῆς κάθε πύθο σου καὶ ὄνειρο, ὡ Πατρίδα, νὰ προσφέρῃ τὴν ψυχὴ του λαμπάδα στὴν ὦρα σου εἰκόνα, ὡ Ἑλλάδα. »

Τὸ μεσσιανικὸ ὄνειρο δὲν εἶναι χτεσινὸ στὴν ποίησή μας. Μόνον πὼς τὸ στερεὸ καιρὸ δάσειψε ἢ προφητεία του καὶ μόνον πὼς κανένας δὲν περιέμενε τὸ πλήρωμά του τόσο γλήγορα. Ἡ «Μεγάλη Αὔρα» ἔτσι μᾶς περιγράφει τὸ Μεσσία στὴν πρώτη σελίδα τῆς

Στὸ μέτωπό του δὲ θανάχη
βοῦλα κομμὰ ξεχωριστῆ,
οὔτε τοῦ ἴδιου τοῦ ἑαυτοῦ του
διαλαλητῆς αὐτὸς θὰ βγῆ.

Θεὸν παράση ἀπὸ μπροστά σας
ὄρατος, ἀπλὸς καὶ ταπεινὸς
καὶ γιὰ τοὺς πῶς πολλοὺς θενάνα
ὁ τυποτένιος καὶ ὁ τρελλός.

Ἄμα γιὰ φόρο νὰ πλερώση
στὴν πρόληψη εἶναι του γραφοῦ
καὶ νὰ δεχτῆ τὴν καταφρόνια
τῶν ὄλων καὶ τὸ σαρκισμὸ.

Πόσο συμφωνεῖ αὐτὴ ἡ εἰκόνα με τὴν προσωπικότητα τοῦ ποιητῆ τῆς, μποροῦν νὰ τὸ βεβαιώσουν μόνο ὅσοι ἔχουν τὴν εὐτυχία μιᾶς στενότερης γνωριμίας μαζί του. Σὲ μένα οἱ δύο του λυρικές σφραγίδες δὲν ἀφίνουν κανένα δισταγμὸ. Ὁ ρόλος τῶν μωρῶν παρθένων δὲ μοῦ ἀρέσει καὶ ἀποτάσσομαι τοὺς φιλισταῖους καὶ τοὺς φωνάζω πάλι με τὸ στόμα τοῦ ποιητικῆς Μεσσία:

Ὁ Ἀναμενόμενος, ὦ χαῖνοι,
ἀνάμεσός σας θὰ διαβῆ
ἀγρίητος καὶ οἶς ἀκόμα
θὰ τὸν προσμένετε νάρθη.

Μὰ τὴν ἀλήθεια, καταραμένη ἡ πρόληψη κ' ἡ στενοκεφαλία. Ὡς τὴν ὦρα νόμιζα τὴν ποίηση σὰ μιὰ ἔκφραση τῆς ζωῆς σὲ ὁμορφιά, ρυθμὸ, μορφὴ ἀρμονία. Ὅσο φωτινότερη καὶ ἀπλούστερη, τόσο πῶς μεγαλῆτερη φανταζομουν τὴν τέχνη. Κάπια ἀπ' τὰ μεγάλα ἔργα τῶν καιρῶν, πού ἔτυχε νὰ πέσουν στὰ χέρια μου, μοῦ στέριωναν αὐτὴ τὴν πίστη ὅλο καὶ περισσότερο, ὁ Σολωμὸς καὶ ὁ Βάλαωρίτης καθὼς καὶ κάπιο ἀπ' τοὺς σύγχρονους ποιητῆς μας μοῦ δυνάμωναν τὴν πρόληψη. Κι ἂν εἶναι ἀλήθεια πὼς βόηθησα κ' ἐγὼ ἕνα καιρὸ με τὴ μικρὴ μου δύναμη μιὰν ἄλλη τάση, δὲν ξέρω πὼς στὸ στερεὸ μ' ἔβαλε ὁ διάβολος νὰ στέκω δισταχτικὸς σ' αὐτὴ. Ἡ τάση τούτη δίχως νὰ παραγνιάζεται γιὰ τὰ οὐσιωδέστερα στοιχεῖα τῆς ποίησης, ὑποκατάστησε σ' αὐτὰ τὸ βῆθος τάχα τῆς ἰδέας, τὸ μεγαλοφάνταστο καὶ τὸ αὐτοσχέδιο, φανόνας ὡς τὴν ποιητικὴ ἀρχὴ πὼς δὲν ὑπάρχει οὔτε ρίμα, οὔτε μέτρο, οὔτε στίχος, παρὰ μοναχὰ τὸ νόημα. Ὡς τόσο ἐκεῖνο πού λείπει ἀπὸ τὰ προϊόντα τῆς σχολῆς αὐτῆς εἶναι τὸ δόλιο νόημα. Κι ἂν κάποτε δὲ λείπει, εἶναι κρυμμένο σὲ στρυφνὲς ἐκφράσεις: καὶ ἂν βρεθῆ κάμια φορὰ, ξεγυμνώνεται ἀρκετὰ κοινὸ καὶ ἀνάξιο γιὰ τόσο κόπο ὡς πού νὰ βρεθῆ. Τίτιοι ἦταν κ' εἶναι, λέγαν, οἱ πῶς μεγάλοι ποιητῆς, ὁ Ντάντες, ὁ Γκαίτε, ὁ Σέλλει. Ὡς τόσο ἡ μικρὴ μου γνωριμιά μ' αὐτοὺς μοῦ εἰδειχε τὸ ἀντίθετο. Ὅπου ἔφτασαν στὴν πῶς ψηλὴ

ἔκφραση τοῦ ἀνθρώπινου, πού γυρεύει ἡ τέχνη, ἔβρισκα νάφτασαν με τὸ ἀπλὸ καὶ φωτινὸ, με τὸ πλείριο τῆς μορφῆς καὶ τοῦ ρυθμοῦ. Πού κατανατᾷ κανένας με τὴν πρόληψη! Κ' ἔτσι, κολημένος στὴ στενὴ φιλιστέικη ἀντίληψη τῆς τέχνης, ἔμενα ἀσυγκίνητος ἀπὸ τὸ θόρυβο, πού ζητούσε νὰ νενεβάση σὲ μεγάλα ποιήματα κκογραμμέν καὶ ἀστεία γιὰ τοὺς ἀγοραῖους αὐτοσχεδιάσματα, παρεξήγηση τῆς ἀλήθειας τῆς τέχνης. Πολλοὶ γιόρτασαν ἐπίσης τὸν Ἀναμενόμενον στὸν ποιητῆ ἑνὸς ἀπ' αὐτὰ ταῦτοσχεδιάσματα. Ἄλλοι κ' ἐγὼ μαζί τους μέναμε ἀπιστοι. Τὰ σημαντικὰ χαρίσματα τοῦ ποιητῆ, πού δὲ μπόρεσε νὰ τὰ κρύψῃ ὀλότελα καὶ σ' αὐτὸ τὸ ἔργο μᾶς τύφλωναν. Ὡς τόσο σὰ νὰ μὴ γελαστήκαμε. Ὁ Μεσσίας, πού εὐαγγελίζονταν καὶ κλώθονταν μίσος στίς νέες ποιητικὲς τάσεις, ἀποκαλύφθηκε σὲ ὅλη τὴ λάμψη του τῶρα μοναχὰ με τὸ ἀνοιγμα τῶν δύο μυστικῶν σφραγίδων. Σὲ τούτες φανίζεται με ὅλο τὸ ἀποκαλυπτικὸ τῆς ὕψος ἡ Μεγάλη ποίηση, ξεγυνεται με ὅλη τὴν ἐπαναστατικὴ ὁρμὴ τῆς φαντασίας καὶ τὴν πῶς ἀπόκοτα πρωτότυπη ἔκφραστικὴ ὁμορφιά. Μιὰ κριτικὴ ἐκτίμηση αὐτῆς τῆς ὁμορφιάς ξεπερνᾷ τὴ δικὴ μου δύναμη κ' εἶνα ἀπλὸ σταχυολόγημα ἀπὸ τούτη δὲ φτάνει νὰ τῆς ξεσκεπάσῃ ὅλα τὰ μάγια πόχει. Λίγοι ἀνθοὶ πὼς θάναι δυνατὸ νὰ παραστήσουν σὲ ὅλη τὴν ἀπριλιτικὴ ὁρμὴ του ἕνα περιβόλι; Σ' αὐτὸ χρειάζεται νὰ κατεβῆ κανένας μὲ ὅς ἀμὲ τὴν ταμπაკιέρα του νὰ πάρῃ τὸν ἀέρα του.»

Τὶ ἰδέα σωτῆ νὰ δόσουν λ. χ. γιὰ τὴν εἰκονικὴ ζωντανότητα καὶ δύνμη τοῦ ποιητῆ, ὅταν κοποῦν ἀπὸ τὸ σύνολο, οἱ στίχοι τούτοι:

Μέσα στὰ βῆθη τοῦ Αἰγαίου ἐσύρανε
γιαλογιαλοῦρες φοβερὲς καὶ ὄρατες
τὸν ἀργαλιὸ πού ἕναν καιρὸ θεὸς ὄφαινανε
τίς δόξες τῶν Ἑλλάδων τίς ἀρχαῖες.
Χιτένια ἀπὸ κόκορα τοῦ βάλανε
ἠρώων καὶ Δαναῶν πολεμιστῶν
καλάμα ἀπὸ ἀργοναυτῶν οὐκέλευθα
καὶ θεῶν θαλασσογυριστῶν.
Πῆραν - ὡ κεραυνοὶ - καὶ γιὰ σάτια τους
τοῦ Προσεύδονα τὴν καρδιά στὰ χέρια,
μιὰ νύχτα πού στὸ σπῆλιο του κοιμότανε
καὶ τὸν ἐσφάξαν μ' ἀργυρὰ μαχαίρια.
Πετᾶνε τὴ σάτια στὸ ξυλόχτενο,
μέσα στὰ βῆθη τρίζει ὁ ἀργαλιός,

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

Ἡ ΚΟΥΛΙΑ ΤΑΚΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

Ὁ ἐπιλοχίας Καραφωτιάς δὲν ἀργησε πολὺ νάρθη ξανά. Ὅσοι τὸν εἶδαν ἔκαμαν πὼς δὲν τὸν πρόσεξαν. Κανένας δὲν τὸν ρώτησε πού ἦταν. Ὁ Σκαλτσιώργος μόνον τοῦ σφύριξε σταυτὶ χαμογελώντας:

«Φάν'κε κάνας ντακματίας ἀπόξω;»

Ὁ ἐπιλοχίας δὲν ἀποκρίθηκε.

«Τὴν λιτάρωσες καλά; τὸν παράδωκες στὴν ἀπομεραρχία;»

Ὁ Σκαλτσιώργος εἶδε πὼς ὁ ἀνώτερός του δὲν εἶχε ὄρεξη γιὰ χωρτὰ καὶ σάπασε.

Μὰ ἡ διάθεση δὲν ξαναγύρισε στὸ δεξιὸ τοῦ τραπέζι. Ἐδῖνε κ' ἔπαιρνε μοναχὰ ἡ ἄλλη ἄκρη με τὸ Φωτοῦλα Τυλιγάδα ἐπικεφαλῆς. Ὁ Καραφωτιάς

*) Ἡ ἀρχὴ του στὸ 333 φύλλο.

δὲν ξανάπλωσε τὸ χεῖρι του στὸν ταμπουρά, ὁ Σκαλτσιώργος δὲν ξανατραγούδησε.

Κόντευε, μεσάνυχτα. Ἄδεια διανυκτερεύσεως δὲν εἶχαν ὅλοι τους κ' ἦταν καιρὸς νὰ τὸ χλαῖσουν. Ἄδειασαν τὰ ποτήρια τους στερενὴ φορὰ κάτω ἀπ' τὸ βραχνὸ τραγούδι τοῦ Μαβλή, σηκώθηκαν καὶ πήρανε τὸ δρόμο πρὸς τὸ κάστρο. Ὁ Γιαννάκης Καρδάρης καὶ ὁ Μάνθος Σκακρέλης μόνον δὲν εἶχαν ὄρεξη πολλὴ γιὰ ὕπνο. Δίχως νὰ ποῦν στοὺς ἄλλους τίποτε, κοντοστάθηκαν καὶ γύρισαν κατὰ τὴν πόλη. Ἡ Κατινίτσα ἡ συμριὰ χόρευε με τὸ καφεμὲν σ' ἕναν ἀπ' τοὺς κ' φενέδες τῆς πλατείας καὶ τραβῆξαν ἐκεῖ νὰ ξεθυμάνουν τὴ βριαὶ καρδιά τους.

Ὅσο γλεντούσε ἡ λεβενιά τοῦ κάστρου στὸ βελούχι τοῦ Φωτοῦλα Τυλιγάδα, δὲ μπορούσε νὰ ἴσουχασῃ κ' ἡ κούλια ἀπέναντι. Πρὶν νὰ καθήσουν οἱ ὑπαξιωματικοὶ στὸ τραπέζι, ὁ ἐπιλοχίας Καραφωτιάς γινιάστηκε νὰ στείλῃ στίς ξαδέφρες του τὸ σέβερκο καὶ δύο τρία ψαχνὰ κοψίδια ἰπ' τᾶρι μαζί με μιὰ μποτίλια μισοκάρικη κρασί. Κ' ἔτσι κ' ἐ-

κείνες μπορούσαν νὰ κολοῦθ' ἂν γλέντι με διπλὴ διάθεση. Ἡ Κούλια πήρε τὴν καθέκλα τῆς καὶ βγήκε στὸ μπαλκόνι, ἡ Μαρῖα κάθισε στὸ παράθυρο τῆς ἄλλης κάμαρας κ' ἡ Φρόσω μὴ ἔχοντας κανέναν λόγο νὰ γυρῶνῃ, ἔπεσε στὸ στρώμα τῆς νὰ συνεχίσῃ καὶ στὸν ὕπνο τῆς τὰ γλυκὰ ὄνειρα γιὰ τὸ Γεσίλα.

Ὁ ἐπιλοχίας Καραφωτιάς ἀπ' τὴ μεριά πού καθόνταν εἶδε καὶ γνώρισε μόνον τὸν ἴσκιο πού παραφύλαγε ὅλη τὴν ὦρα στὸ μπαλκόνι. Τὸ κεφάλι τῆς Μαρῖας στὸ σκοτεινὸ παράθυρο δὲ μπόρεσε νὰ τὸ ξεχωρίσῃ οὔτε τούτος οὔτε ὁ Σκακρέλης, πού καθόνταν κατάντικρυ. Κι ὁ ἐπιλοχίας νόμισε πὼς ἡ ἀρρεβωναστικὰ του εἶχε κοιμηθῆ. Ἀλλῶς δὲ θάφερε τὸ βῆμα του στὴν κούλια, ἔταν ἄφισε γιὰ μιὰ στιγμή τὴν πρωτοκαθεδρεία του στὸ γλέντι. Μὰ μὲ ὅς προχώρησε πρὸς τὴν αὐλόπορτα, ἡ Μαρῖα τὸν ἔαφισε μισανοίγοντάς τῃ:

«Κχιλησπέρα! Ἐλ' ἀπομείσα.»

Δὲν πρόφτασε νὰ μπῆ ὁ ἐπιλοχίας ὅταν φανίστηκε ἀπ' τὸ βῆθος τῆς αὐλῆς κ' ἡ Κούλια τραχόντας. Καὶ τούτη, νομίζοντας πὼς ἡ Μαρῖα κοιμήθηκε σὲ τὴν ἄλλη κάμαρα, ἄμα εἶδε στὸ δρόμο τὸν ἴσκιο τοῦ ξαδέφρου τῆς νὰ κινῆ πρὸς τὴν κούλια,

Μά, θαρρῶ, ἡ περὶ τὴν νῆμα Σὲ παρὸ
μια συμβολικὴ δύναμη καὶ παραπτατικὸ κάλλος
δὲν τὸ πιστεύω νάφτασε ἡ σύγχρονή μας ποίηση ὅσω
ἀπ' τοὺς στίχους ἑνὸς περιττανου διδάχου. Κάποιες
φιλοσοφικὲς στροφὲς μονάχῃ τοῦ κ. Ἀριστοῦ Καμ-
πάνα καὶ κάποιες σαυρὲς ἑνὸς νεόφαντου σοσιαλιστι-
κοῦ δράματος μποροῦσαν νὰ διαφεντέψουν τὴ σύγ-
κριση. Μὰ ἄς γυρίσωμε στὸ νῆμα τοῦ νοήματος.

Ὁ Ἡρακλῆς γενήθηκε ὁ Σωτήρης ἔγινε δηλ.
Ἡρακλῆς κ' ἦρθε νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς εἰμικροὺς
Προληθεῖς, τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι ὁ θρίαμβος τῆς
Ἀνθρωπότητας.

Ἡ πλάση ἀπὸ χαρᾶ
Ροδόγεια σκορπᾶ.

Μὰ ὁ Σωτήρης ἀποσταμένος, καθὼς ἦταν ἀπο-
εξαρχῆς καὶ βέβια ἀπ' τὴς πολλὲς μεταμορφώσεις
καὶ τὰ κατορθώματά, θέλει νὰ πάῃ νάναυαυτῆ.
Κι ἀποχαιρετᾶται τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ ἀνθρώποι ὦρα καλὴ σας! Στάνειδωτα τὰ μέρη
Ὁ ἥλιος μὲ προσμένει ὁ ξανθοβασιλιάς
Κ' ἐγὼ εἶμαι ἕνας βορραῖος.

Ἀδριο σὲ μὰ ἄλλη χώρα θὰ πάω νὰ ξαποστάσω,
Ἀπὸ μὴν ἄλλη βρύση θὰ πιῶ νὰ ξεδιψάσω.
Γύρω ἀπὸ κάποιους ἄλλους ἀνθρώπους, ποῖός τὸ ξέρει,
Θὰ πλέξω τοὺς δικούς σας σὲ θρόλλους στεναγμοὺς
Κι ἀρμονικοὺς καιμοὺς.

Ἐνας ἀνίδιος μποροῦσε νὰ διακόψῃ ἐδῶ τὸν
ποιητὴ καὶ νὰ ρωτήσῃ σὲ ποιὸς ἄλλους ἀνθρώ-
πους πάει ὁ ξένος; Νὰ ὑπάρχουν ἴσως καὶ ἄλλες ἀν-
θρωπότητες ποὺ εἶναι δεμένες σὲ Καυκάσους καὶ
καρτεροὺν τὸ λευτερωμὸ ἀπ' τὴ φιλοσοφικὴ ποίηση;
Μὰ τούτη δὲ γινάσκεται γιὰ τέτιες λογικὲς πεζό-
τητες. Γι' αὐτὴ τὸ νόημα ὑπάρχει μοναχᾶ. Ἄς
δοῦμε σὲ ποιὰ ἀκρῆ θὰ μᾶς βγαλῆ.

Σφουρήγματα τῶν μύλων, σημάτιων ἠχολόγια,
Ἀλυχήματα οὐλῶν καὶ ἀνείπωτά σας λόγια,
Ὁρατὰ θὰν τάρμονισω καὶ ὄρατὰ θὰν τὰ ἱστορίσω
Σὲ κάποια ἄλλη πλατεία, σὲ κάποια ἄλλη ἀγορά,
Μ' ἐμπνεομένη ἰαλιά.

Ἀποσταμένος ξένος ὁ ἀνθρώποι, ὦρα καλὴ σας!
Τὰ λόγια μου σὰν ἄστρα νὰ φέξουν σὲ τὴν ψυχὴ σας.
Τὸ φωτογύρο τρέχω τοῦ ἡμῶν νάκοιλουθῶ,
Ἐγὼ στεγνὴ του ἀχτίδα, σὲ ἀπέραντο βυθό,
Ἀπιαστὴ ἰδέα βουτῶ.

Νὰ το τὸ νόημα· ἰδέα ἦταν καὶ σὲ ἰδέα ἔλιωσε.
Ὅποιος δὲν τὴν ἐπίασε, ἄς κάμῃ τὴ βουτιά μαζὶ
τῆς στὸν ἀπέραντο βυθὸ νὰ τὴν ψαρήσῃ.

Νομίζω δὲ χρειάζεται παρόμοια ἀνάλυση καὶ
ἄλλου ποιήματος ἀπ' τὴ «Μεγάλῃ Αὔρα». Τὸ αμα-
γαλοφάνταστο καὶ δυνατὸ, ποὺ ἔβρηκε σ' αὐτὴ ἡ
ἐμβρόντητη κριτικὴ, δείχεται ἀρκετὰ μὲ τὸ παρα-
πάνω. Ἴσως τοῦτο νάναί τὸ πιὸ βαθυστόχαστο καὶ
φιλοσοφικότερο, ἀλλὰ καὶ στάποδέλοισα δὲν πάει
πίσω ἢ λυρικὴ ὀρμητὴ κ' ἡ δύναμη τῆς φαντασίας.
Σπάνια ὁ ποιητὴς ἀποτυχαίνει τὸ σκοπὸ του, τὸ
φράσιμο σὲς πλέον ὑψηλὲς αἰκτρες ρήσεις, ποὺ
ἔλεγε καὶ ὁ μακαρίτης Πλάτωνας. Ὁ ἀναγνώστης
ἄς ἰκανοποιηθῇ μὲ τὰ παρακάτω δείγματα. Δίχως
νάναί τὰ μόνια, εἶναι ἀπ' τὰ ὠραιότερα.

Τὴν Ἀνοιξὴ δὲν τὴν τρομάζω
Ποῦρθε μὲ τὸ χρυσὸ τῆς λάζο
Νὰ μὲ καρφώσῃ σὲ τὴν καρδιά
Καὶ τὸν Ἀπρίλη ποὺ προβαίνει
Καὶ πιάει καὶ μοῦ ἀλυσσοδένει
Τὰ χεροπόδαρα σφιχτά.

Στῆς Γῆς τὸ στέλο ἂν μὲ καρφώσουν
Ἀστρίγγανοι καὶ μοῦ ματώσουν
Τὰ μέλη μου διὰ τὰ γυμνά,
Στοιχεῖ μὲ λένε τοῦ Χειμῶνα
Καὶ μένα δὲ λυγᾶν τὰ γόνα
Μπρὸς σὲ τὴν ἀλέθρια Συμφορᾶ.

Αὐτοῦ μιλεῖ τὸ Στοιχεῖό, ἐδῶ τραγουδάει ὁ
Πετρικώτσουρας.

Ἑλληνικὸ πουλὶ μὲ κρᾶζον
καὶ μὲ τιμοῦν καὶ μὲ δοξάζον
τὰ χιόνια, οἱ πέτρες τῶν βουνῶν,
οἱ θρόνοι τῶν δέντρων, τῶν βασιλέων
οἱ συμφωνίαι, οἱ χλόες τῶν βράχων
κ' οἱ φλοίσβοι τῶν καταρραχτῶν.

Πρωτοτυπικὴ σελλικὴ καὶ λυρισμὸ βεβαρενικὸ
πνέει πράγματις ἡ «Μεγάλῃ Αὔρα». Μὰ κ' ἡ δευ-
τερῆ σφραγίδα, τὰ «Κάλβεια βότρυα», δὲ μὲνει
πίσω. Ἡ ἰδέα δύναμη καὶ φωτινάδα τῆς ἰδέας
λάμπει σὲ τὰ τετράστιχα καθὲ σελίδας τῆς. Ἐνας
ἀπ' τοὺς ὕμνους τῆς συλλογῆς ἐπρεπε ὑποχρεωτικὰ
νάπευθύνετο καὶ σὲ τὸ εἶδωλο τῆς ἰδέας ποὺ λα-
τρεῖται ἢ νὰ ποίησῃ. Ἰδού το·

ΣΤΗΝ ΙΑΕΑ

Μὲς τὰ βάθη τοῦ Νοῦ
Ἀρχινᾶς, ἀλλ' ὁ σπόρος σου
Μὲς τὴ Φύση καὶ σένα,
Ὁ Βακχίδα τρισάδλη
Καὶ θαυμαστῆ.

Σὰν κρουτάλια τὰ κέτταρα
Τὰ χιτυᾶς καὶ σὲ ντέφι
Καὶ σὲ τὰ βάθη τοῦ Νοῦ
Ἀρχινᾶς τὸν δόλορυσμο
Μαγιοχορὸ σου.

Οἱ ρυθμοὶ σου χαράζονε
Ἀσυνόριστους κύκλους,
Ἀπ' τὴ Γῆς ὡς τὸν Ἄδη
Κι ἀπ' τὸν Ἄδη στὸν ἔβδομο
Τὸν οὐρανό,

Καὶ φωτᾶς ἀβυσσόκοσμος
Καὶ λημέρια τεράτων
Κι ἀσταμάτητοι οἱ κύκλοι
Τῶν αἰώνων ρυθμῶν σου,
Ὁ κοσμοπλάστρα.

Πῶς βεβουρῆται αὐτὴ ἡ Βακχίδα στὸν κόσμῳ
τῆς τεχνῆς τοῦ κ. Σκίπη τὸ δείχνει ἕνα ἀριστοῦρ-
γημα, ποὺ συντυχίαν ἔμεσως σὲ τὴν ἀντικρινὴ σε-
λίδα. Οἱ βραχνισμένοι ἴσκιαι τῶν Ἑλεγεῖων καὶ τῶν
Εἰδύλλων, τῶν Γρύλλων καὶ Τριτώνων, τῆς Μι-
ράντας καὶ τῆς Μάρθας μποροῦν νάναυαυτοῦν πιά
μὲ εἰρήνη. Δὲ βραχίω νὰ μὴν τὸ παραθέσω.

ΣΙΒΥΛΛΑ

Ὁ γυναῖκα ἐσὺ, Σίβυλλια!
Τοῦ Γαλισητῆ μὰ νύχτα
Ἀπὸ τῶντρο σου πρόβαλες
Τὸ κρυφὸ καὶ πλανέθηκες
Σὲ μονοπάτια.

Σ' ἕναν βράχον ἐκάθησες
Μοναχῆ καὶ μὲ μάγια,
Γοητεῖες, ξελογάσματα
Κι ἄλλα τέτια, κατέβρασες
Ὅλα τὰστέρια.

Τὰ κατάπιες σὲ Λάμα!
Ἀὐτὸ σὲ κάψαν τὰ δάκρυα
Τῆς Νυχτὸς δὲ σὲ πρόκαμαν
Οἱ Ἀράκοι οἱ μυριόματιδες,
Ἄλλοιμονό σου.

Ὁ ἐπιλοχίας αἰσθάνθηκε νὰ τὴν ἀφίγη καθὲ
δύναμη.

«Ἄϊστε νὰ κ'μηθῆτε τῶρα», ψιθύρισε καὶ γύ-
ρισε πρὸς τὴν αὐλόπορτα.

Ἡ Μαρῖω εἶπε: σὰν ἀποκαρωμένη.
«Ὑμεῶν, πέσ μ' καμῆε, ποιὸς τραγοῦδ'σε τὴ
βλάχα;» ἔτριξε ἡ Κούλα πίσω του.

Μὰ ὁ Συμεῶν δὲ γύρισε οὔτε νὰ κοιτάξῃ.
Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀφορμὴ ποὺ τὸν εἶδαμε πρωτῆ-
τερᾶ καὶ γύρισε μὲ χαλασμένη τὴ διάθεση στὸ
γλέντι.

«Ποῖός ἦταν ποὺ τραγοῦδῆσε τὴ βλάχα;» συλ-
λογοῦνταν δληνύχτα ἡ Κούλα, στριφογυρίζοντας
στὸ στρώμα τῆς.

«Ποῖός ἦταν ποὺ τραγοῦδῆσε;» Τὸν ἔβαζε στὸ
νοῦ τῆς, τὸν μάντευε, ἦταν βέβαιη σχεδόν, ὡς τόσο
ἤθελε νὰ μάθῃ τὸ νόμῳ τῆς. Ὁ νεόφερτος λοχίας, ὁ
μελαψὸς καὶ κρυφομουσταλός, μὲ τὸ κερμὶ τὸ λίγο
ἐγκωμο, τὸ κρεματτὸ μαργιόλικα ζωνάρι καὶ τὴ φέρ-
μελη τὴν κενιστὴ ἰδιότροπα δὲν τῆς ζέφυγε τὴ
ματιὰ τὰπόγιομα ποὺ τὸν εἶδε στὸ βελούχι. Κά-

θονταν ὅμως στὸ ἴδιο τραπέζι καὶ ὁ Μαβλῆς καὶ δὲν
ἔλαβε καιρὸ νὰ τὸν περιεργαστῇ καλλιτέρα. Καὶ
κεῖνος τὴν πρόσεξε στὸ μπαλκόνι καὶ στήλωσε τὰ
μάτια ἀπάνω τῆς, μὰ ἀπὸ τὸ φόβο μὴν τὸ μάθῃ ὁ
Σακαρέλος ἀπ' τὸ φίλο του, ἡ Κούλα ἔδωσε τόπο
τῆς ὀργῆς καὶ μπῆκε μετὰ Δίχως ἄλλος κεῖνος θὰ
τραγοῦδῆσε, τίς ἄλλες τίς φωνῆς τίς ξέρει, τίς
γνωρίζει δλες. Μὰ ποιὸς νᾶναι τάχ' αὐτός; Ἦσπερ
ἦρθε καὶ ποῦθε ἦρθε; Εἶναι περαστικός ἢ μετατέ-
θηκε στὸ τάγμα;

«Δὲν πᾶν στὸ καλὸ; τί μὲ γινάξει ὅποιος κι ἂν
εἶναι!» λέει πάλι μέσα τῆς καὶ κλειτὰ τὰ μάτια,
ζητάει νὰ κοιμηθῇ.

«Τὸ χέρι σου τὸ παχυλὸ καὶ τό...» σὰ νάντη
χάπ ὅμως ἀκόμα ἡ ἄγνωστη φωνὴ κ' ἡ Κούλα ἀνα-
ταράζεται στὸ στρώμα τῆς καὶ ἀνεῖ πάλι τὰ μάτια.

Θυμώνει μὲ τὸν ἑαυτὸ τῆς. Τί τὴ μέλει αὐτῆ;
Δὲν πᾶν νᾶν' ὅποιος; θέλη ὁ ξένος ὁ λοχίας. Μήπως
δὲν ἔχει αὐτὴ τὸ Μάνθο τῆς; Μήπως δὲν εἶν' ὁμο-
φος κ' ἐκεῖνος καὶ λεβέντης; Πῶς δὲν τραγοῦδάει
σὲ πῆς; Ἦσπερ δὲν ἀκούστηκε ἡ φωνὴ του ἀπόψε
στὸ βελούχι; Καὶ τί μ' αὐτό; Αὐτὴ δὲν τὸν ἀγχα-
πῆσε γιὰ τὴ φωνὴ του. Λόγος δὲν εἶν' αὐτός; νᾶ...
Μαζὶ του κάνα περᾶνονο δὲν ἔχει. Δὲν τῆς κάνει

ὅ,τι τοῦ γυρέψῃ, δὲν τῆς φέρ'... τί τῆς χρειάζε-
ται; Πλούσια δὲν εἶν' αὐτά, πολλά, ἀκριβὰ δὲν
εἶναι. Μὰ τί νὰ τὴν κίρῃ ἡ Μαρῖω τὸν ξάδερφο
ποὺ τῆς φέρνει πῖο πολλὰ καὶ σύγκαῖρα κοιτάει νὰ
τὴ βουλῶσῃ μπροστὰ στὰ μάτια τῆς! Ὁ Μάνθος
τῆς οὔτε σηκώνει μᾶτι σ' ἄλλη.

Κ' ἡ Κούλα κλεῖ ξανά τὰ μάτια. Μὰ ὁ ὕπνος
δὲ θέλει νάρθῃ. Τί ἔπαθε; Τί τῆς ἦρθε; Σὲ καλὸ
τῆς! Νὰ πᾶρ' ἡ ἀμικρὴ αὐτοῦς τοὺς ψύλλους, ποὺ
θέρειψαν μὲ τὴν ἀνοιξὴ. Ἀὔριο πρῶτ' πρῶτ' θὰ σφουγ-
γρήσῃ δλη τὴν κούλια ἐπ' ἀκρῆ σ' ἀκρῆ. Δὲ βα-
σιτίται τὸ κακό τους; θὰ τὴν ἀφίσουν ἀπόψε ἀύ-
πνωτη.

Ἐπνέκλεισε τὰ μάτια. Τέτιο τραγοῦδημα ὅμως
δὲν ξανάκουσε. Τὸ σκέπασε τᾶνθόνι ποὺ κελαιδοῦσε
ἀπ' τὰ λιοττάσια πέτρα. Καὶ τί ἰδιότροπα κεντρίδια
ποὺ εἶχε ἡ φέμελή του, τί καλοῖσματος! Ἐχει
καὶ μιά ἐλιά στὸ μάγουλο δὲ δὲ γελᾶστηκε. Τὴν
κοίταξε κατάματα. Δὲν εἶν' ἄλλος; αὐτός τραγοῦ-
δῆσε. Καὶ τὸν Καριφωτιὰ τὸν πείραξε ποὺ ρώτησε
ποιὸς τραγοῦδῆσε τὴ βλάχα. Ζήλεψε μονομιάς.
Ἄλλος καὶ τούτος; πάλι! Σὰ νὰ φταίει αὐτὴ ποὺ
κεῖνος τρέμει τὴ Μαρῖω, σὰ νὰ φταίει αὐτὴ ποὺ
ἡ Μαρῖω τὴν πρόλαβε ἀπόψε σὲ τὴν αὐλόπορτα. Εἶδες.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ σ' ένα Κράτος μουφλούζικο που τοιμάζε-
ται για δεύτερη χρεωκοπία (καθώς μολογηθήκανε *επισημό-*
τατα τή Δευτέρα μέσα στη Βουλή), δεν είναι ούτε τόσο ζη-
λευτό, ούτε τόσο τιμητικό αξίωμα. Νά, γιατί λαχταράμε
να θαλήσει δω κι όμπρός να μείνει **ΜΟΝΟΣ** ο κ. Γούναρης
μέσα στη Βουλή, χωρίς ν' ανήκει σε κανένα κόμμα, ιδρύον-
τας ούτως το πρώτο άπρέσωπο πολιτικό κόμμα, που ν' αντι-
προσωπεύει κάποια άρχη όρισμένη και πού να πολεμάει
λυσασμένα όλα τα προσωπικά κόμματα.

Με τήν παραίτησή του ανυψώθηκε σήμερα και είναι ή
καταλληλότερη ψυχολογική στιγμή σήμερα να μιλήσει
άπευθείας στο λαό και να κουστεί. Δεν πρέπει να χαθεί ή
περίφημη αυτή εύκαιρία. Λίγο θάρρος χρειάζεται και λίγη
επιχειρηματική αποφασιστικότητα. *Ας τα παίξει όλα για όλα
ο κ. Γούναρης. *Η στο βάθος ή στο ύψος. *Η θα σώσει
αυτόνομο το δυστυχισμένο λαό και θ' ανθεθεί εκεί που σπρώχνει
ή τίμια φιλοδοξία κάθε καλοσυνείδητο πολιτικό, ή θ' αργήσει
να ξαναγίνει ύπουργός. *Η ζημιά είναι τιποτένια όταν κα-
νείς συλλογιστεί πόσο σημαντικά είναι ή όφέλεια.

ΠΡΩΤΗ φορά, μπορεί να πει κανείς, το περασμένο Σα-
βατόβραδο κάτω στον Πειραιά, μιλήθηκε ή 'Αλήθεια στο
Λαό. Μερικοί από λείους που ίδρύσανε τήν «Κοινωνιολο-
γική 'Εταιρία» κατεβήκανε κάτω στον Πειραιά, και κει,
σε μία μεγάλη σάλα, μπροστά σε χίλιους περίπου ανθρώ-
πους του λαού, ξηγήσανε το σκοπό τής 'Εταιρίας κι απο-
δείξανε δλοκάθαρα στο Λαό πόσο μεγάλη ζημιά του γίνε-
ται με το να μην έχει δικούς του αντιπρόσωπους μέσα στη
Βουλή, βγαλμένους από τα ίδια του τα σπλάχνα—αντιπρό-
σωπους που να τον πονάνε και να διαφεντεύουν τα χιλιο-
πατημένα δίκια του.

Οί τρεις ρήτορες, Παπαναστασίου, 'Αραβαντινός και
Πετμεζάς, έπιστήμονες τέλεια μορφωμένοι κ' οί τρεις κι
άνθρωποι με όρχις και με χαρακτήρα, καταφέρνανε με χει-
ροποιιστά παραδείγματα, κι όχι με κούφιας ρητορείας, να
πέισσανε τους άκροατές τους πως καιρός είναι πιά ο λαός να
σπάσει τις άλυσιδες τής πολιτικής του και κοινωνικής
σκληριάς και να βαδίσει λυότερος και χειραφετημένος προς
τήν πρόοδο, χειραφετώντας σύ-ωρα και το Κράτος που το
ξεμεταλλεύουνται σήμερα τα προσωπικά κόμματα, έξυπερ-
τώντας όλα τους τα συμφέροντα μιάνης όρισμένης κοινωνι-
κής τάξης.

Η γιορτή—γιατί, αλήθινά, γιορτή μπορεί να τήν πει
κανείς—πού έγινε το περασμένο Σαβατόβραδο κάτω στον
Πειραιά, μπορεί να χαρακτηριστεί και για ροδοχάραμα τής
λευότερης σκέψης και του πολιτικού μας ξαναγεννημού.
Κάθε Σαβατόβραδο έταίροι τής «Κοινωνιολογικής 'Εται-
ρίας» θά κατεβαίνουε κάτω στον Πειραιά και θά κάνουε
διάλεξη στο λαϊκό κέντρο.

ΑΠΟ τήν 'Ακρόπολη» τής Τρίτης μαθαίνουε πως ο
Βασιλιάς μας ξεκαρδίστηκε όταν έκουσε τις άσ-είεις διάδο-
σες γι' αντιδυναστικό κίνημα. Πολύ καλά έκαμε και γέ-
λασε. Γελάσαμε και μεις, γιατί τέτιο κίνημα, για σήμερα

μάτια δακρυσιμένα. Δεν είχε πού άλλο άπ' τα
κλάματα να ξεθυμάνη. Με τόν καυχά και με τήν
ταραχή του λησμόνητε για μία στιγμή και το νεό-
φερτο λογία και το ζωνάρι του και τήν έλιά στο
μάγουλο και το τραγουδήμα τής νύχτας. 'Από τήν
άυπνια ήταν βαρύ και το κεφάλι της, ο άέρας τής
αύγης ψυχρός, το νερό τής σκάφης κρύο, ή γις πού
πατούσαν οί φτέρνες της κρύα κι αυτή. "Όλα ψυχρά
και κρύα. Η καρδιά της άνατριχίαζε. Δην ή λα-
χτάρα κ' ή ήδονή, που τή γέμιζε πές τή νύχτα στο
μπαλκόνι, είχε σβυστεί και ξεχαστεί στην τραχειά
κι άχαρη καθημερινή ζωή, που έρχισε πάλι σήμερα
πρι ν φωτίση καλά καλά ή μέρα.

Μά άμα ο ήλιος έβασε κι άρχισε ο άέρας να
ζεσταίνη, άμα τα μπράτσα άρχισαν να αναθούν με
το τρίψιμο στη σκάφη και το αίμα κυκλοφόρεσε
ξανά, άρχισε κ' ή ψυχή και θέρμαινε και τ' ατύτια
νάκούνε τα πουλιά που κελκιδούσαν στη μελικοκιά—
τα ίδια που ξελόγιαζαν έναν καιρό τή Φρόσω—, ο
λογισμός ήθε ξανά στο δρόμο του κ' ή καρδιά έ-
τρεμε τότε νάκούση τή σάλπιγγα, που θάλυε τήν
άναφορά στο κάστρο κ' οί λεβέντες του θά γέμιζαν
άντικία το βελούχι. Τέλος τήν έκουσε κι άφου
πρόσβαινε δση ώρα λογάριζε πως τους χρειαζόνταν

τουλάχιστο, το βρίσκουε κομικό κι άνώφελο. "Όταν όμως
κανείς ξετάσει κάπως βαθύτερα τα πράματα, του κόβουε
τα γέλια, όσο χωρατατζής και γλεντζές κι άν είναι. Το
αντιδυναστικό κίνημα μπορεί νάβει για γέλια. Τα γενικά
 όμως χάλια μας, τα σημερινά, είναι άβύνατο νάβινουε στα-
γνά τα μάτια κεινού που ψάχνει και βρίσκει τις άφορμές
τής τόσης μας κακορίζικιας.

"Όστόσο όσοι βρίσκουετα σιωώτερα στο Θρόνο, σ' όφου
έχουε να βλέπουε το Βασιλιά να γελάει και γι' αυτό του
τα παρουσιάζουε όλα ροδοκόκκινα.

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ ΩΡΑΙΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

*Κ' ήθεθα οί σένα, άμρογιαλιά, οί σένα ήθεθα μιά 'μέρα
Ζητώντας τους φωτόλουστου και τους ωραίους καιρούς,
Ζητώντας ξαγναντέματα κι όράματα του αιδέρα...
Νάναγαλλιάσουν πόθησα μάνια, καρδιά και νοός.*

*Μά ο κρέμα! Τόν περιζώουε τον ουρανό μαυρίζα
Κι όλα τα πάντα σκέπασε προδότρα ή καταχνιά.
Μόνο οί σταγόνες έσπερταν μονότον' άπ' τα φύλλα
Κ' έν' ανατριχίασμα έταρε και μιάν άπελπισία.*

*Φίλε, καθήσαμ' έπραγοι σ' άκρόδελιμο και μου έπλεε
"Όσα γαννιόθουετα μέσα μας κι όσα είναι κάτω ιδώ,
'Αγάπες, έργα, ονείρατα και λογισμοί και λύπες,
'Εχουε κάτι άπ' τον ωραίο και το νεκρό καιρό.*

Γενεύη, 1909.

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Φίλε Νουμά,

Τά σκουριασμένα και τα συχαμερά καλαμπού-
ρια, που κάθε πού βγαίνει βιβλίο στη Δημοτική
άκούονται, οί είρωνες και οί περιγραφές των έξω
φύλλων και των τυπογραφικών χαρακτήρων, που
καιρόν είχαμε να τις άκούσουε, ξαναφανερωθήκανε
μαζί με τόν «Περθενώνα»: Ad perpetuam rei
memoriam.

Δέν περίμενα βέβαια έπαινους ή εύκεις για το
μέλλον ή έκφράσεις συμπαθείας και εέφ' ή συγγα-
ρομεν» από τήν «'Εστία» κλπ. —Τι να τα κάνω;

Περίμενα όμως κάποιο σεβασμό για το έργο
αυτό κάποιο σεβασμό γι' τα περιεχόμενά του κα-
ποιο σεβασμό έπιτέλους για τα έργα του Πηλαμα,
του Νιρβάνα, του Πορφύρα, του Βλαχογιάνη, του
Ροδοκανάκη, του Περγαλιτή...

για νάρθουν, παράτησε το πλούτιο κι ανέθηκε στην
κούλα. Κόιταξε άπ' το παραθύρο άδειο άκόμη το
βελούχι· ο νοικιαστής του φόρου κάθονταν σ' έν
τραπέζι μόνος. Κατέθηκε πάλι στη σκηνή της, για
να ξανακενή σε λίγο. Τώρα είχε τέσσερες υπάξιω-
ματικούς. 'Εκείνος όμως δέν ήταν. Ποιός εκείνος;
'Ο Μάνθος της ή ο άγνωστος λογίας; Η Κούλα
δέν είχε καθαρά στο νού της ποιόν γύρισε το μάτι
της.

Κατέθηκε και πάλι στη δουλειά της. "Όσο νά-
ποστρώση το κρεβί, ανέθηκε ξανά δυό τρεις φορές
μ' όλο το φουό που είχε νάπαν-νηθ ή τή Μαριώ
και να πικστή μαζί της, γιατί άφινει τή δουλειά
της. Μάταια όμως εκείνος δέν είχ' έρθει άκόμα.
"Όταν σκέπασε τα ρούχα με το σταχ-οπάκι κι ά-
δειασε τις στερενές μπικιόνες με τήν άλυσιδα, ή
καρδιά της άνάπνευσε Μπορούσε πιά να τρέξη άπάνω
δίχως έγνια. Άρκατέλησε με πηδήματα τή σκάλα.
Είχε ξεχάσει όλο τόν πρωινό της πόνος κ' έτριχε σά
να ρεχε στην άγκαλιά τ' άγαπητένου. Νάτος, τώρα
ήταν καθισμένος στο βελούχι. Η Κούλα έκαμε να
χυμήση έξω στο μπαλκόνι, μα άξαφνα έπεσε το
μάτι της στη ντυμακά της, όπως ανέθηκε άπ' το
πλούσιο, και σταθήκε. Η σάλα, που ήταν μέσα ή

έ μου φαίνεται σωστό να χαρακτηρίζουν ένα
βιβλίο άχρηστο έπειδή είναι γραμμένο στη Δημο-
τική. Είναι μαλλιάρυ σου λένε. (Τι συχαμένη πιά
λέξη). Είναι μαλλιάρυ και

*Nec vivere carmina possunt quae scri-
buntur... μαλλιάρυ μπουσ!*

'Εμένα δέ με πειραζουε αυτά· μα για τους
συνεργάτες μου άς μπουε αυτές οί γραμμές.

Με άγάπη
ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΦΤΑΣΤΡΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΞΑΝΑΓΙΝΗΤΑΙ ΚΟΥΒΕΝΤΑ

Χανιά, 12 του Φλεβάρη

'Αγαπητέ μου Νουμά,

'Επιμένεις λοιπόν να σε γνωρίσω με τόν κ. Ε
πούγραψε σε κάποια έδω έφημερίδα το αντιμαλλια-
ρώτατο χρονογράφημα «Γιά να γίνηται κουβέντα»;
'Ορίστε τον. Είναι από δω ο κύριος πανηγυάτατος!
Τι γελάς; Σου φαίνεται παράξενο πως ένας τέτοιος
άνώτερος υπάλληλος του Θεού δέ φορεί ράσο; "Εν-
νοια σου κ' ή άγισιόνη του—βήθειά μας—δέν
έχει ανάγκη από φαρμακεία για να φανε. Είναι
μέσα στο αίμα του κι άχτιδουλα από όλο του το
είναι κι από τή θεόπνευστη άκόμα φαλάκρα του.
Πρέπει να τον δεις κορωτό, καμαρωτό να κατα-
βαίνει τα έμπορικά και να σκερπάζ με τόση χάρη
ζερωδεζα το γέλιο του και τα καθημερινά του
για να νοιώσεις τί άπέραντες άποθήκες καλοκαγα-
θίας έχει μέσα του ο παμμακάριστος. Θωρείς τονε;
Δυό βήματα να κάνετε μαζί άμέσως θα κολλήσει
άπάνω σου από τρυφεράκι και θά σ' άγκαλιάσει με
τα παχουλά και πατριαρχικά χεράκια του. Ποτίς
του δέν έγαμάρισε τετραδοπάρασκο. Πάντα βάζει
κάπη για έφορας και τή μεγαλοβδομάδα νυχτοζη-
μερώνεται στην έκκλησιά. Οί κακίς γλώσσες των
λαδικών, π' άναθεμά τα, έχουε να πούνε πως ή σε-
βασμιότη του κημιά φορά το παρακάνει, όταν στους
νυμφίους πάει και χώνεται μέσα στις γυναίκες και
σιγοφέλνει και κάπου-κάπου, καθώς διαβάσει με το
κεράκι σκυρμένος στη σύνψη του, αναθουε, λέει,
παράξενα τα μούτρα του. Βρί χριστιανοί, ο άνθρω-
πος πάει εκεί για περισσότερη ήσυχία κι άν ξερο-
κοκινίζει καμιά φορά είναι από τή σύγχυση, που
παίρνει, άκούοντας τις γυναίκες να κουβεντιάζουε
τέτοιες ώρες για τα κουλουράκια τους, οί συχαμένες.
'Επειτα το κάτω-κάτω τής γραφής τι κι άν κων-

Κούλα, είχε το μπαλκόνι μοναχό ένωιγμα προς το
βελούχι· στο χειμωνιάτικο, που ε... κατκήαι παρά-
θυρο, κάθονταν ή Μαριώ κ' έβλεπε κ' ή Κούλα δέν
ήθελε νάπαντηθ ή ατύτι. Γρήγορα γρήγορα πέρασε
το φουστάνι της, ποδάρηκε και βγήκε στο μπαλ-
κόνι.

Τά μάτια του έπεσαν, καρφώθηκαν άμέσως
άπάνω της κ' ήταν έτοιμη κι αυτή να του χαμο-
γέλαση, μα ή ματιά του Θόδωρου Μιβλή, που κά-
θονταν πάλι στο ίδιο τραπέζι, τήν έκοψε. Γιατί;
Γιατί; » είπε μέσα της χωρίς να καταλάβη. Γι'
αυτόν λοιπόν λαχταρούσε όλη τήν ζωή ή καρδιά
της κάτω στην αλή, μπροστά στη σκάφη της;
Γι' άκάρη να δη αυτόν βιάζονταν τότε να ρίξη τή
μπουγάδα;

Σ' έν τραπέζι του βελουχιού κάθονταν ο Άχι-
λιάς Σκαλτογογιώργος και οδλις ξαγάντισε κι
αυτός τήν Κούλα να προβάλλη ξανακείνη, ροδοκό-
κινή αντίκρισά στο μπαλκόνι, του κάπηκε ή μιλιά
και σήλωσε το μάτια άπάνω της. Ο Θόδωρος
Μιβλής τόν ένωισε και κοίταξε κι αυτός προς το
μπαλκόνι. Η Κούλα τρώμαζε και θύμασε. Εκεί
που βρήθηκε κι αυτός! Σά να μή μας φάνη ο άλλ-
λος μοναχός του, έχαμε και τούτον το μεθύστακα.

γάζει το ποδογύρι ο πνυσιώτατος; Δέν είναι τάχα δίσποτας και μάλιστα τόσο νέος; "Αδικο θά είταν, μά την άγια πατερίτσα του, τόση όρμη και τόσο βράσιμο νά πάει έτσι χαμένο. Κρίμα μόνο, Νουμά μου, πού δέν είσαι και σύ θηλυκός. Μιλλιάρη θά γίνονταν άμέσως ή πανίερη φαλάκρα του κι άπ' τό πρωτό ως τό βράδυ θά σε θυμιάτιζε με τά αμελίρρυτος», «γλυκύρογγος», «εϊράσιμος» κι ό,τι άλλο έχει άποστηθίσει άπό τόν άγαπημένο του συναξαριστή Πώλ δε Κώκ. Γιατί, μήν τό ξεχνάτε, ή δεσποτική του δράση, δε σταματά στα βλοητά και στο άμφορε. Γράφει, καθώς είδαμε, και χρονογράφηματα ακόμα λογιό λογιό. Πρόπερσιν έγραφε για τίς ώραιές των χορών. "Άλλοτε πάλι για κάτι «ποδήρεις ίρουθράς εσθήτας» πού τραγουδούσαν, λέει, θαυμάσια - άχ βάσανα - στο χωριό του τίς Κυριακές. Και τώρα τελευταία θέλει νά μάς ξουρίσουν έμάς τούς μαλλιαρούς, γιατί είμαστε παιδαρέλια κάτω άπό τά τριάντα και μ' έλα ταύτα έχουμε, λέει, άποστειωμένη καρδιά, ήτις δέν τιτρώσκειται πλέον άπό τά βέλη του πτερωτού θεού». Είδες εκεί τά βρωμόπαιδα; "Αχ! κι άς έκανε τό έλεος ή θεοφιλία του να μάς δανείσει για λίγο καιρό τή λουλουδένια του καρδιά, ίσως νά γινούμαστε και μεϊς σαν και λόγου της Ισόβια γιγκλινίδες. Νά, πού αύτος σαρανταπεντάρης άνθρωπος δέν κουράστηκε ακόμα νά κάνει κόρτε σά μαθητής του έλληνικού σχολειού κάτω άπό τά παράθυρα. Τώρα βέβαια θά είσαι ευχαριστημένος πού γνώρισες τόν κ. Ε με τά πλούσια τά έλέη του.

— Τήν εύλογία σας, άγιε δέσποτα. Χαίρω πολύ για τή γνωριμία μας. "Αλήθεια, πρέπει νά είτε πολύ προκομένος για νά προφάνετε τόσες δουλειές.
— "Ε! έ! έ! και πού νά ξερες! Κάνω κάπου κάπου και τό χημικό. Κι άλλα πολλά ακόμα κάνω. Παμπαρίζω, νά έτσι δά, όλον τόν κόσμο. Πάντοτε, ξερέτε, άπό τήν πολλή μου καλοσύνη.
— Δηλαδή τούς άντρες.
— Τι λές, άδερφέ. Πρό πάντων τίς γυναίκες "Εγώ, είναι ντροπή νά τό λέω μοναχός μου, μά ή αλήθεια είναι, είμαι πάντα μου δίκαιος άνθρωπος. Δέ θέλω νά παραπονέσω κανένα.
— Πολύ σωστά. Au revoir mon ami.

Ο ΣΕΒΝΤΑΛΗΣ

ΜΙΑ ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ

Άγαπητέ Νουμά,

Στό νέο μου βιβλίο πού σού έστειλα, «Κάλθεια Μέτρα», έγινε μιά παράλειψη πού θέλω νά τήν άναπληρώσω κατά τό μάλλον και ήτιον, έπως θά έλεγε ή φιλενάδα μου «Εστία».

Στή σελίδα 56, στο ποίημα με τόν τίτλο: «Στόν άνθρωπάκου άς προστεθί άμέσως: «'Αδωνιν Κύρου». Άδυναμίες βλέπεις (sic). Πειράζει τάχα πού έχει σπάνιες λέξεις;

Παρίσι.

Σ. ΣΚΙΠΗΣ

ΜΩΣΑΪΚΑ

J. D'HEREDIA

NEMEA:

Άπ' τή στιγμή, τό Δαμαστή, πού έννοιωσ' έντός του ό [λόγγος, Άκολουθώντας τρομερό τό άχνάρι, (*) έχει ένας βόγγος Μόνον των δυό αντίλαλσε τό σφίξιμο... Σωπαίνει Τό πών... "Ο "Ηλιος βύθισε και άθώρητ' άργοςβένει.

(*) Τό άχνάρι του Λέοντα τής Νεμίας.

Και μέσ' άπ' τάχαθόκλαρα, τά χέρσα, τάφημένα Χωράφια φεύγει δλότρεμος βροχός πρós τή Μυκήνα... Γυρνάει και με τά μάτια του, τού Φόβου σαστισμένα, Θωρεί τό μέγα, όρθόστηθο, βερίο δξω άπό τά πρίνα.

Τρομοφανάζει: Τής Νεμίας εκεί είδε τή Φοβέρα, Πού άρματωμένο φάρυγγα στα αϊθήρια τά αιματένια Διάπλατο άνάγει, φρίσσοντας τή χαίτη και άγρια γένια.

Τι ό "Ησκιος με τό Σύδαμπο μακρζίνοντας, στού άγέρα Τά κύματα, τόν "Ηρακλέα κάτω άπ' τ' έλέθριο δέρας Δείχνει έναν άνθρωπο-θερίο, τόν "Ηρωα τρέμου τέρας.

(TROPHEES: L' Hercule)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΟΤΙ ΒΛΕΠΕ

— "Η «Διάπλαση των Παιδών» πήρε τό σταυρό του Σωτήρα. Τής άξισε τό παράσημο γιατί τριάντα χρόνια δούλεψε νά μορφώσει τή σημερινή γενιά πού δόξασε τήν "Ελλάδα. Τώρα έχουμε σειρά για παράσημο ή «Πινκοθήκη» και τά αϊζήτρια».

— "Ο κ. Κ. Χατζόπουλος είχε δώσει στο Βασιλικό θέατρο τήν «Ιφιγένεια» και τό «Φάουστ» του Γκαίτε με δικαίωμα ποσοτήτων. Κάτις όμως άπάλληλο; τού Βυτιλικού θεάτρου τίς έλαψε και τίς έδωσε στην κ. Μαρίκα Κοτοπούλη.

— Οι μεταφράσεις παιχτήκανε στην Πόλη άπό τό θέατρο

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100.000!

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έκαστον γραμμάτιον ισχύον διά τήν κλήρωσιν 31 Μαρτίου 1909 τυπύται άντι μιάς δραχμής.

ΚΕΡΔΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ:

ΜΕΓΑ ΚΕΡΔΟΣ	έκ δραχ.	100,000
1 Κέρδος	» »	25,000
1 Κέρδος	» »	10,000
3 Κέρδη	» »	5,000
5 Κέρδη	» »	1,000
418 Κέρδη	» »	100
557 Κέρδη	» »	50

1000 έν όλω κέρδη άξίας δραχμών..... 225,000

Γραμμάτια πωλούνται. Είς τά δημόσια ταμεία και λοιπάς δημόσιας άρχάς, εις τάς Τραπεζάς, εις τούς σταθμάς και στασιάρχας των σιδηροδρόμων, τούς διαχειριστάς των μονοπωλίων και τά πρακτορεία των έφημερίδων πρós δραχ. μίαν έκαστον γραμμάτιον, ισχύον διά μίαν έκ των τριών τελευταίων κληρώσεων.

Διά πᾶσαν πληροφορίαν ή ζήτησιν γραμματίων άποσυνθέντων εις τό Γραφείον του Έθνικού Στόλου και των Άρχαιοτήτων, ύπουργείον Οικονομικών εις Άθήνας.

Ο διευθύνων τμηματόρχης Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

Ζωή κι αύτή, νά μην ανείς τό λεύτερο νά κάνει ό,τι τάρσει.

Η Κούλα μπήκε μέσα κρυμμένη και κάθισε στον καναπέ. Η καρδιά της έτρεμε. Όλο τό κορμί της έκαιε. Κουρασμένη άπ' τή δουλιά, κομμένη άπό τήν άϋπνια τής νύχτας αισθάνονταν τά μέλη της νά τήν πονούν. Τό κεφάλι της ήταν καμίνι, τά στήθη της φωτιά, τά χέρια της, τά πόδια φλόγα. Άνοιξε τά στήθη της, πέταξε τίς παντόφλες και ξαπλώθηκε άπελπισμένη. Ηθελε νά κλάψη, μά ή σκάση της δέν άφινε τά δάκρυα νάναβλύσουν στα μάτια της.

Η Μαριώ άνοιξε άξαφν τήν πόρτα, μά είδε τήν άδερφή κ' έκλεισε πάλι κ' έφυγε δίχως νά βγάλη λόγο. Δέν έκανε πώς έλεε τίποτε! Η Κούλα αυτό ήθελε καυγά, φωνές νά ξεθυμάνη. Αυτή ή ζωή δέν ύποφέρεται άλλο.

Έκλεισε τά μάτια. Δοκίμασε νά κοιμηθί. Μά άξαφνα ένα γέλιο σκαρταριστό άκούστηκε άποκάτω άπ' τό βελούχι. Η Κούλα τάκουε πρώτη φερύ: κα νέας άπ' τίς ύπαξιωματικούς του κάστρου δέ γελούσε τόσο ξάστερα και γκαρδιακά. Άν τάκουε ή Φρόσω, θάλεγε πώς ζύπνησε ό πατέρας άπ' τό λάκκο του. Είναι τό δικό του δίχως άλλο κ' είναι κάλε-

σμα σ' αύτή για νάβγη στού μπαλκόνι. Η Κούλα δέ μπόρεσε νά κρατηθί. Πετάχτηκε άπ' τόν καναπέ.

«Όχι ό Μαβλής, μά ό ίδιος ό θεός νάν' δξω έγώ θά βγώ. Δέν έχω νά δώσω σέ κανένα λογαριασμό.»

Και κούμπωσε τά στήθια, ρίχνοντας σύνωρα τό μάτι στην καθρέφτη. Τά κατακόκινα μάγουλα τήν ξάφνισαν μά και τής έδωσαν μαζί μιά είκόνα ζωντανότερη τής όμορφιάς της.

«Τίτια νιότη νά χαθί θαμένη μες τήν κούλια του σουλιώτη! Νά σούση και νά μαρθη στού πλεξιμο και στή μπουγάδα!»

Η φούρα της μεγάλωσε.

«Θά βγώ δξω κι άς χαλάση ό κόσμος» νά ιδώ τά μάτια του, τό γέλιο του...»

Η Κούλα βγήκε. Ο Θόδωρος Μαβλής δέν κάθονταν πιά πλάι στού Σκαλτσουγιώργου. Τούτος άμα τήν είδε, έρριξε πάλι τά μάτια άπάνω της, έστριψε τό μουστάκι του και χαμογέλασε.

Η Κούλα τού χαμογέλασε κι αύτή και μπήκε μέσα.

«Τι νά τού κάμω; Δέ φταίω γώ. Ποιός τούπε νά μην τραγουδάει κι αύτός έτσι γλυκά, πός τούπε νά κλείση ψές τή νύχτα δλότρελα τό στόμα του, νά γουβιθί! Όλοι άκούστηκαν, κλωνών άνοιξε ή καρδιά» τό δικό του άχείλι μόνο δέν έβγαλε ούτε τσιμουδιά. Άν δέν τόν έβλεπα νά κάθεται καρσί, θάλεγα πώς δέν ήταν στού τραπέζι. Όληώρα άκούωντος, άμίλητος, σκουντουφλιασμένος, μαρζάρης άγριος κ' ύποψίαρικός με όλους και με μένα» μην κοιτάξω πούθενά, όπου δέν είν' αύτός, μην πάω πούθενά δίχως νά τόν ρωτήσω, μη λαθωθώ και κάμω τίποτα πού δέν τάρσει! όποιος μπαίνει μες τήν κούλια, έρχεται για μένα» μ' όποιον με βλέπει νά μιλάω, έχω κακό στού νού μου. Μαύρη ζωή θά κάμω με τίτιον άνθρωπο...» στοχαζεται ή Κούλα τάπομεσήμερο, πάλι μπροστά στη σκάφη της, και βιάζεται νά ξεμπερδέψη και νένέθη στού παράθυρο.

Ο Μάνθος Σακαρέλος είναι νικημένος πιά άπ' τό νεόφερτο λοχία. Ποιός είναι, ποιό είναι τόνομά του και τό σόι του δέν τό ξέρει ακόμα. Η ντομασά του δείχνει πώς δέν είναι τής άράδης και τό φέρσιμό του, πού τό παρατήρησε σήμερα καλλίτερα, φανερώνει πώς δέν είν' κανινγκς τσαπατσούγκης. Τά δε σμά πού ήθελε πάντα νά τής βάλη ό Σακαρέλος

